

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **L. K.**, zastoupeného JUDr. Barborou Kociánovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Pütova 1219/3, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, 28. října 117, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 7. 2017, č. j. 19 A 4/2017 – 52,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Ostravě svým rozsudkem ze dne 31. 7. 2017, č. j. 19 A 4/2017 – 52 (dále jen „napadený rozsudek“), zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2016, č. j. MSK 67113/2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Frýdku - Místku ze dne 31. 3. 2016, č. j. MMFM 45189/2016. Posledně uvedeným byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, jehož se měl dopustit tím, že dne 2. 12. 2015 za okolností specifikovaných ve výrokové části správního rozhodnutí I. stupně překročil mimo obec nejvyšší dovolenou rychlost minimálně o 17 km/h. Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a dále povinnost nahradit náklady správního řízení v částce 1.000 Kč.

[2] Žalobce v žalobě především namítal, že správní orgán I. stupně svým postupem porušil jeho právo na nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Taktéž

nevyhověl jeho omluvě, respektive žádosti o odročení ústního jednání nařízeného na 31. 3. 2016, ačkoliv byla dle žalobce založena na důležitém důvodu – nedostatečné době pro přípravu. Správní orgán I. stupně tak projednal věc v nepřítomnosti žalobce i jeho zástupkyně, ačkoliv k tomu nebyly dány podmínky dle § 74 odst. 1, věty druhé zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), čímž došlo k porušení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, stejně jako čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Žalobce rovněž namítl nemožnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, když ihned po ústním jednání došlo k vydání rozhodnutí. Tohoto pochybení se měl dopustit i žalovaný ve vztahu k napadenému rozhodnutí. Žalobce dále uplatnil řadu dílčích námitek (srov. str. 2 napadeného rozsudku) zahrnující mj. tvrzení nedostatečného zjištění skutkového stavu, neprokázání spáchání přestupku žalobcem bez důvodných pochybností, nevypořádání všech existujících a tvrzených skutečností a další.

[3] Krajský soud úvodem napadeného rozsudku zrekapituloval podstatný obsah spisového materiálu. Jmenovitě odkázal na oznámení přestupku ze dne 2. 12. 2015, záznam o přestupku – fotodokumentace z měření rychlosti, ověřovací list autorizovaného metrologického střediska RAMET a. s., Kunovice, ze dne 13. 11. 2015, s platností do 12. 11. 2016 pro (použitý) silniční rychloměr PolCam PC 2006. Dále krajský soud zmínil osvědčení o proškolení policisty J. H. k obsluze měřícího zařízení PolCam, výpis z evidenční karty řidiče a úřední záznam sepsaný pprap. J. H. Rovněž poukázal na podklady relevantní z hlediska průběhu řízení před správním orgánem I. stupně, a to na oznámení o zahájení řízení o přestupku a předvolání k ústnímu jednání, při akcentaci v něm obsažených poučení žalobce, sdělení společnosti JUSTITIA LEGAL PARTNERS, s. r. o. (dále též „zástupkyně žalobce“ nebo „společnost JUSTITIA“) správnímu orgánu I. stupně o převzetí zastoupení žalobce, zahrnující též odpovídající plnou moc, žádost Mgr. B. K., jednající za jmenovanou společnost, o nahlédnutí do spisu a odročení ústního jednání a protokol o ústním jednání ze dne 31. 3. 2016.

[4] Vůči obecné námitce nepřezkoumatelnosti krajský soud uvedl, že napadené rozhodnutí touto vadou netrpí. Nedůvodnou shledal i námitku neakceptace omluvy z ústního jednání, když s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2013, č. j. 9 As 101/2012 – 60, konstatoval, že realizace práva na projednání přestupku v přítomnosti obviněného vyžaduje jistou míru jeho součinnosti, zejména dostavení se k jednání, popřípadě realizaci náležité omluvy, tedy omluvy bezodkladné a opřené o relevantní důvody.

[5] V kontextu § 74 odst. 1 PZ a § 59 SŘ krajský soud následně zhodnotil, že omluva žalobce nebyla bezodkladná ani založená na důležitém důvodu. Předvolání k jednání na 31. 3. 2016 bylo žalobci doručeno dne 20. 3. 2016. Ten dne 25. 3. 2016 zmocnil společnost JUSTITIA, přičemž plnou moc doručil správnímu orgánu dne 28. 3. 2016 (pozn. jedná se o zřejmou chybu v psaní, když krajský soud jinak v odůvodnění napadeného rozsudku správně uvádí 26. 3. 2016). Krajský soud zdůraznil, že při zastoupení žalobce bylo rozhodné, zda byla náležitá omluva zástupkyně nikoli žalobce samotného, neboť svá procesní práva mohl uplatňovat jejím prostřednictvím a jeho osobní účast na ústním jednání tedy nebyla nezbytná (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 10. 2011, č. j. 2 As 111/2011 – 56). Doplnil, že ani z čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy podmínka osobní účasti obviněného při jednání nevyplývá, neboť má právo se obhajovat prostřednictvím zvoleného obhájce. Za výjimku lze považovat situaci, kdy vyvstane potřeba obviněného vyslechnout. V této souvislosti krajský soud připomněl, že správní orgán může účastníka předvolat k výsledku pouze tehdy, je-li jeho osobní účast nutná pro dosažení cíle řízení, tedy pro zjištění skutkového stavu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 100/2008 – 61).

pokračování

[6] V návaznosti na uvedené závěry krajský soud akcentoval, že správní orgán I. stupně nepovažoval výslech žalobce za nezbytný. Zároveň poznamenal, že předvolání k jednání bylo doručováno žalobci v době, kdy jmenovaný ještě nebyl zastoupen. V žádosti o odročení jednání podané zástupcem žalobce potom dle krajského soudu nebyl ani náznak úmyslu vznést návrh na výslech žalobce při jednání. Jeho neúčast tedy nebránila jednání, neboť správní orgán I. stupně shromáždil pro rozhodnutí ve věci řadu důkazů dostatečně prokazujících spáchání přestupku žalobcem. Krajský soud proto aproboval závěr žalovaného o náležitém zjištění skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu.

[7] S ohledem na popsané okolnosti případu a význam zastoupení žalobce krajský soud vyhodnotil, že pro posouzení naplnění podmínek § 74 odst. 1, věty druhé zákona o přestupcích byla rozhodná omluva zástupkyně, jež byla na základě generální plné moci oprávněna k výkonu všech práv žalobce. Při časové souslednosti – doručení předvolání žalobci dne 20. 3. 2016, zmocnění společnosti JUSTITIA dne 25. 3. 2016 a nařízení jednání na 31. 3. 2016, se krajský soud ztotožnil s názorem žalovaného, že zástupkyně žalobce měla na přípravu k jednání dobu odpovídající § 59 správního řádu. Během ní mohla nahlédnout do spisu, což však neučinila. Toto právo přitom není vázáno na dovolení správního orgánu, ale vyplývá přímo ze zákona. Nebylo tedy třeba, aby správní orgán I. stupně o žádosti zástupkyně žalobce rozhodoval. Ve vztahu k důvodu žádosti o odročení jednání – zkrácení doby přípravy vlivem státních svátků, souvisejících dnů pracovního volna a čerpání řádných dovolených, krajský soud uvedl, že „*v období od 20. 3. 2016 do 31. 3. 2016 svátek ani den pracovního klidu nebyl, ale 8 pracovních dnů a jeden víkend*“, přičemž tvrzení o čerpání řádné dovolené nelze považovat za důležitý důvod omluvy. Připomněl, že je to žalobce, kdo nese odpovědnost za výběr svého zástupce, přičemž bylo na posledně jmenovaném, aby se u správního orgánu včas informoval ohledně akceptace jím uplatněné omluvy z jednání. Krajský soud uzavřel, že správní orgán I. stupně byl oprávněn věc projednat v nepřítomnosti zástupkyně žalobce.

[8] Ve vztahu k namítanému porušení § 36 odst. 3 správního řádu krajský soud poznamenal, že žalobce byl o možnosti seznámení se s podklady poučen v oznámení o zahájení přestupkového řízení a předvolání k ústnímu jednání. Neúčastí svou a své zástupkyně na jednání se žalobce sám vzdal práva se s poklady seznámit a vyjádřit se k nim (rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 9 As 177/2012 – 28). Po ústním jednání již správní orgán I. stupně do spisového materiálu žádné podklady nedoplňoval. K porušení § 36 odst. 3 správního řádu tedy nedošlo. Ze stejného důvodu jej nemohl porušit ani žalovaný. Ve vztahu k uloženému trestu krajský soud uvedl, že byl uložen na samé spodní hranici zákonné sazby, přičemž druh a výši trestu správní orgán I. stupně odůvodnil v souladu s § 12 PZ. V souhrnu uvedených závěrů proto krajský soud žalobu zamítl.

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost z důvodů obsažených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v níž zásadně zopakoval již dříve uplatněné námitky. Obecně poznamenal, že v rámci správního řízení v I. stupni došlo k porušení práva na obhajobu, presumpce nevinny a zásady rovnosti zbraní. Daná pochybení následně nenapravit ani žalovaný, ani krajský soud. Stěžovatel zdůraznil, že na projednávaný případ lze vztáhnout rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2013, č. j. 7 As 77/2012 – 44, a ze dne 29. 5. 2014, č. j. 7 As 111/2013 – 20.

[10] V souvislosti s ústním jednáním stěžovatel odkázal na předvolání pro obviněného ze dne 10. 3. 2016, č. j. MMFM 35086/2016, podle něhož měl povinnost se k jednání dostavit pod hrozbou sankce pořádkové pokuty. V rozporu s tím měl krajský soud v napadeném rozsudku vyhodnotit, že stěžovatel povinnost dostavit se k jednání neměl, ačkoli tento závěr

„nemá v ničem oporu“. Stěžovatel dále podotkl, že předvolání došlo do jeho datové schránky dne 10. 3. 2016, kdy tak desetidenní lhůta, během níž se do schránky nepřihlásila oprávněná osoba, uplynula v pondělí 21. 3. 2016, neboť poslední den lhůty dopadl na neděli. Fakticky se pak stěžovatel se zásilkou seznámil až v úterý 22. 3. 2016.

[11] Ve své kasační stížnosti rovněž namítl, že se krajský soud ani žalovaný nezabývali průběhem případu a jeho omluvou z účasti na jednání. Oba popírají výskyt státních svátků v projednávaném období (od 21. 3. 2016), a to ve dnech 25. 3. a 28. 3. 2016, a dnů pracovního klidu (soboty a neděle; 26. 3. a 27. 3. 2016). Stěžovatel zdůraznil, že zástupkyni zvolil bez zbytečného odkladu. Ta, s ohledem na státní svátek dne 25. 3. 2016, převzala zastoupení dne 26. 3. 2016. V pondělí 28. 3. 2016 potom zástupkyně stěžovatele doručila k rukám konkrétní úřední osoby žádost o nahlédnutí do spisu a odročení jednání. Svou omluvu a žádost považuje stěžovatel z uvedených důvodů za včasnou, řádnou a důvodnou, nepředstavující snahu o obstrukci správního řízení, a to i proto, že šlo o omluvu první, lhůta k projednání přestupku byla na samém počátku a správnímu orgánu navrhl možné termíny v blízkém časovém horizontu.

[12] Z hlediska uplatněného důvodu pro odročení jednání stěžovatel dále namítl, že jej správní orgány poškodily, když uvádějí, že svěřil své zastoupení společnosti, v níž vystupoval jako jednatel, a tato proto nepotřebovala žádný čas pro přípravu. Jednatelství nemá pro danou věc žádný význam a je zcela na jeho vůli, koho si za zástupce zvolí. Stěžovatele konkrétně zastoupila Mgr. B. K., a nelze jí tak upírat právo na dostatečnou přípravu. Správní orgán I. stupně tedy nebyl oprávněn jednat v nepřítomnosti stěžovatele a jeho zástupkyně, když se tito řádně omluvili a požádali o odročení. Pokud tak učinil, došlo ke zkrácení práva stěžovatele vyjádřit se k prováděným důkazům, porušení zásady rovnosti zbraní a jeho práva hájit se osobně, respektive skrze zvoleného zástupce. V důsledku proto nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[13] Vůči tvrzení žalovaného a krajského soudu o „nicotnosti“ jeho žádosti o nahlédnutí do spisu stěžovatel uvedl, že není přiléhavé, když je zřejmé, že v případě zájmu nahlédnout by měl o přípravu spisu požádat v rozumném předstihu. Správnost tohoto postupu má podporovat skutečnost, že správní orgán I. stupně má zavedený on-line rezervační systém pro jednání (především) na svém odboru dopravy. Skutečnost, že správní orgán v rámci svých vzorových dokumentů na každém z nich uvádí větu, že účastník může nahlédnout do spisu, není dostatečným argumentem pro závěr správních orgánů, že tak mohl učinit kdykoliv „a na jeho žádost o nahlédnutí se hledí jako by správnímu orgánu nebyla doručena“. Správní orgán by měl obecně na žádost reagovat již minimálně z titulu zásady dobré správy. Za uvedených okolností mu nebyla poskytnuta potřebná součinnost pro nehlédnutí do správního spisu.

[14] Stěžovatel závěrem poznamenal, že vzhledem ke skutečnosti, že mu byl upřen prostor k bránění svých práv v prvostupňovém řízení, „nebylo zřejmé na místě dále věcně rozporovat závěry správního orgánu“, neboť jejich uplatnění ve II. stupni by mohlo být hodnoceno negativně, a to „bez skutečné možnosti obrany ve II. stupni“. Doplnil, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav, když absentuje např. výslech policejního orgánu, nebo důkaz o dodržení návodu k obsluze při použití rychloměru. Stěžovatel pro všechny uvedené důvody navrhl zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí.

[15] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti především odkázal na své rozhodnutí, vyjádření k žalobě, mj. v souvislosti s nepřiléhavostí rozsudku zdejšího soudu č. j. 7 As 77/2012 – 44 na projednávaný případ, a napadený rozsudek. K druhému z dovolávaných rozsudků – č. j. 7 As 111/2013 – 20, poznamenal, že obviněný se v něm opakovaně a podloženě omlouval z důvodu zdravotního stavu, zatímco v nyní projednávané věci

pokračování

se stěžovatel omluvil z důvodu nedostatku času k seznámení se se spisem a k vyjádření. Žalovaný dále vyjádřil souhlas se závěrem krajského soudu, že omluva z ústního jednání nenaplnila podmínky § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu, neboť nebyla bezodkladná ani důvodná. Přisvědčil soudu i v tom, že účast stěžovatele na jednání nebyla zapotřebí, když postačovala účast zástupkyně. Na uvedeném nic nemění, že předvolání bylo adresováno stěžovateli, neboť šlo o písemnost vypravenou v době, kdy správní orgán I. stupně nevěděl, že jmenovaný bude v dané věci zastoupen. Logicky proto nemohl v předvolání uvést, že postačuje přítomnost zástupkyně.

[16] Z hlediska okamžiku doručení předvolání žalovaný poznamenal, že k doručení fikcí došlo desátým dnem bez ohledu na okolnost, zda poslední den dopadá na sobotu, neděli, nebo státní svátek (§ 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“). Doručeno tedy bylo dne 20. 3. 2017 (pozn. zdejšího soudu: žalovaný ve svém podání zjevně důsledkem chyby v psaní opakovaně nesprávně uvádí rok 2017 na místo 2016) a je na odpovědnosti stěžovatele, že se do datové schránky přihlásil až 22. 3. 2016.

[17] Ohledně včasnosti omluvy žalovaný v kontextu § 59 správního řádu uvedl, že předvolání bylo doručeno s desetidenním předstihem, přičemž zákon požaduje alespoň pět dnů, a to bez ohledu na státní či jiné svátky. K doručení tedy došlo s dostatečným předstihem bez ohledu na přehlédnutí dvou státních svátků. Sobota a neděle potom nejsou dle § 91 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, automaticky dny pracovního klidu. I kdyby však pro stěžovatele byly, nejde o skutečnost relevantní pro počítání lhůty k přípravě k ústnímu jednání. Stěžovatel si nadto svou zástupkyni nezvolil bez zbytečného odkladu, ale 5 dnů po obdržení předvolání, přičemž si zvolil společnost, v níž byl v danou dobu jedním z jednatelem. Za tohoto stavu nelze přijmout závěr, že se zástupkyně o ústním jednání dozvěděla až dne 26. 3. 2016. Přípuštění opaku by umožnilo praxi, jež by vedla k popření významu § 59 správního řádu. Dle žalovaného se právnická osoba danou informací dozví v okamžiku, kdy ji zjistí některá z osob oprávněná za ní jednat, tak jako v tomto případě stěžovatel. Žalovaný současně zdůraznil, že stěžovatel byl ve věci pasivní, co se tvrzení rozhodných skutečností týče, stejně jako i nahlížení do spisu. Skutkový stav nijak nerozporoval a rozhodnutí napadá pouze pro údajné procesní pochybení, které by mělo vyplývat z jím navozené situace.

[18] Ve vztahu k žádosti o nahlédnutí do správního spisu žalovaný zdůraznil, že netvrdil, že tato je nicotná, ale pouze zbytečná, když dané právo nemůže být podmíněno podáním žádosti. S ohledem na průběh řízení měl stěžovatel možnost dostavit se k nahlédnutí ve dnech 21. 3., 23-24. 3., 30. 3., a v samotný den jednání, tj. 31. 3. (vše 2016). V souhrnu měl tedy stěžovatel dostatek možností se adekvátně bránit. Doposud však skutkovou stránku nijak důvodně nezpochybnil, až v rámci kasační stížnosti obecně tvrdí, že nebyla provedena svědecká výpověď policistů, respektive dodržen návod k obsluze, aniž by návrh na provedení těchto důkazů zdůvodnil. Pro uvedené důvody žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout.

[19] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížnostních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[20] Zdejší soud se úvodem zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, neboť platí, že nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Shledal přitom, že krajský soud nejprve na stranách 4-5 podrobně zrekapituloval podstatný obsah správního spisu a s ním související průběh správního řízení, následně na stranách 6-9 postupně vypořádal uplatněné žalobní body,

a to s odkazem na konkrétní zákonná ustanovení a judikaturní závěry Nejvyššího správního soudu. Namítá-li dále stěžovatel, nad rámec obecně uplatněné námitky nepřezkoumatelnosti, že závěr krajského soudu o tom, že stěžovatel neměl povinnost se dostavit k ústnímu jednání „nemá v ničem oporu“, lze poukázat na str. 7 napadeného rozsudku, kde krajský soud daný závěr podrobně odůvodnil. V případě tvrzení, že se krajský soud nezabýval průběhem správního řízení a omluvou stěžovatele z ústního jednání, nelze než podotknout, že krajský soud se této problematice naopak věnuje v průběhu celého odůvodnění napadeného rozsudku. Aniž by Nejvyšší správní soud na tomto místě předjímal věcnou správnost závěrů učiněných krajským soudem, neboť nejde o otázku rozhodnou pro posouzení přezkoumatelnosti napadeného rozsudku, považuje za zřejmé, že krajský soud srozumitelně uvedl, z jakých skutkových zjištění vyšel, jaká zákonná ustanovení a judikaturní závěry na projednávanou věc uplatnil, a jaké závěry tímto způsobem vyvodil. Kasační námitka nepřezkoumatelnosti je proto nedůvodná.

[21] Zdejší soud v dalším přistoupil k projednání věcných námitek stěžovatele, jejichž jádro již od správního řízení představuje problematika předvolání stěžovatele k ústnímu jednání před správním orgánem I. stupně, respektive s tím související otázka náležitosti omluvy z tohoto jednání a důvodnosti žádosti o jeho odročení. Mezi stranami není sporné, že správní orgán dne 10. 3. 2016 dodal do datové schránky stěžovatele oznámení o zahájení řízení o přestupku, obsahující současně předvolání k ústnímu jednání nařízenému na 31. 3. 2016. Podle § 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb. platí, že nepřihlásí-li se do datové schránky osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu, ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručení posledním dnem této lhůty. Jak konstatoval zdejší soud v rozsudku ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Afs 76/2012 – 28 (všechna rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz), byť tak učinil v souvislosti s § 33 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, který však obsahově koresponduje pravidlu obsaženému v § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu, platí uvedené i v případě, že konec lhůty připadne na sobotu, neděli nebo svátek. Předvolání tedy bylo stěžovateli doručeno dne 20. 3. 2016, přičemž moment, kdy se stěžovatel s doručovanou písemností *fakticky* seznámil, je irelevantní, neboť v opačném případě by byl okamžik doručení závislý na rozhodnutí adresáta přihlásit se do své datové schránky, čímž by byl význam institutu fikce doručení prakticky popřen.

[22] Stěžovatel ve své kasační stížnosti ve vztahu k době doručení předvolání uvádí, že si svou zástupkyni (společnost JUSTITIA) následně zvolil bez zbytečného odkladu, když tato dne 26. 3. 2016 doručil správnímu orgánu I. stupně oznámení o převzetí zastoupení, spolu s příloženou plnou mocí. Otázka bezodkladnosti zvolení zástupkyně však není pro projednávanou věc rozhodující. Jak totiž konstatoval již žalovaný, a krajský soud jeho závěr aproboval, zmocnil-li dle data na plné moci stěžovatel svou zástupkyni dne 25. 3. 2016, zůstala jí minimální lhůta pro přípravu k ústnímu jednání dle § 59 správního řádu nařízenému na 31. 3. 2016 zachována. Je tomu tak s ohledem na skutečnost, že citované ustanovení nehovoří o dnech pracovních, a je proto z hlediska posouzení zachování minimální doby přípravy nerozhodné, že do posuzovaného období od 25. 3. 2016 do 31. 3. 2016 spadají jednak dva státní svátky (25. a 28. 3.), a jednak víkend (26 a 27. 3.). Na podporu uvedeného závěru lze pro dokreslení poukázat na skutečnost, že oproti správnímu trestání (tzv. „malému trestnímu právu“) zákonodárce v případě trestního práva stanovuje v § 198 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, (mimo jiné) obžalovanému pro přípravu k hlavnímu líčení lhůtu alespoň pěti *pracovních* dnů.

[23] Nejvyšší správní soud podotýká, že právě v otázce zachování lhůty dle § 59 správního řádu je třeba spatřovat zásadní odlišnost od stěžovatelem uváděného rozsudku zdejšího soudu

pokračování

č. j. 7 As 77/2012 – 44, v němž zástupce obviněného převzal zastoupení dne 22. 10. 2010 při stanovení data ústního jednání na 25. 10. 2010. Při absenci daného rozdílu by rozhodující senát považoval za nezbytné předložit věc rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu k posouzení otázky, zda volba zástupce obviněným vede k přerušení lhůty pro přípravu k jednání ve smyslu § 59 správního řádu, nebo je pro naplnění požadavku citovaného ustanovení rozhodná doba od doručení předvolání k ústnímu jednání nezastoupenému obviněnému do dne jeho konání, a to bez ohledu na to, zda si obviněný v mezidobí zvolí zástupce. Vzhledem k tomu, že však daná otázka není pro posouzení nyní projednávané věci relevantní, rozhodující senát k tomuto kroku nepřistoupil. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že rovněž odkaz stěžovatele na rozsudek zdejšího soudu č. j. 7 As 111/2013 – 20 není přílehlavý, neboť jak uvedl žalovaný ve svém vyjádření, v citovaném případě se obviněný z ústního jednání opakovaně omlouval ze zdravotních důvodů, a to včetně zaslání dokladů potvrzujících jeho pracovní neschopnost.

[24] Lze uzavřít, že jakkoliv žalovaný, potažmo krajský soud přehlédli výskyt dvou státních svátků v rozhodném období, nemělo dané pochybení žádný vliv na správnost jejich závěru o zachování lhůty k přípravě k ústnímu jednání. S ohledem na uvedený závěr neshledal zdejší soud důvodnou ani námitku stěžovatele v podobě údajného poškození jeho osoby správními orgány kvůli jeho vztahu ke zvolené zástupkyni. Jakkoli totiž považuje Nejvyšší správní soud s ohledem na zákonnou konstrukci právnických osob, a s tím související způsob jejich jednání, za sporné, mohl-li stěžovatel jako svého zástupce vůbec zvolit právnickou osobu, u níž byl současně jedním z jednatelů, tedy tím, kdo za právnickou osobu jako její statutární orgán primárně jedná, platí i zde, že posouzení předmětné otázky nemá s ohledem na zachování lhůty dle § 59 správního řádu pro projednávanou věc význam. Kasační námitka je proto nedůvodná.

[25] V souvislosti s ústním jednáním považuje dále Nejvyšší správní soud za správný závěr krajského soudu ohledně nezbytnosti účasti stěžovatele na jednání za situace, kdy byl správní orgán I. stupně dne 26. 3. 2016 vyrozuměn o převzetí zastoupení spolu se zasláním odpovídající (generální) plné moci. Krajský soud s odkazem na § 34 správního řádu a související rozsudky zdejšího soudu č. j. 1 As 100/2008 – 61 a č. j. 2 As 111/2011 – 56 správně vyhodnotil, že oproti úkonu, jenž by vyžadoval osobní konání zastoupeného (typicky jeho výslech), není pro uplatnění procesních práv jeho osobní účast na ústním jednání nezbytná, neboť je může realizovat právě prostřednictvím zvolené zástupkyně, z jejíhož jednání vznikají práva a povinnosti přímo jemu samotnému (§ 34 odst. 1 správního řádu). V této souvislosti krajský soud přílehlavě odkázal též na znění čl. 6 odst. 1 písm. c) Úmluvy, který explicitně uvádí možnost obhajovat se osobně, nebo *prostřednictvím zvoleného zástupce*.

[26] Jak rovněž uvedl již krajský soud, platí dále, že „*správní orgán může příslušnou osobu předvolat pouze a jen tehdy, jestliže je osobní účast předvolané osoby nutná pro dosažení cíle řízení*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 100/2008 – 61). Krajský soud přitom správně vyhodnotil, že v projednávaném případě nemohla za existující důkazní situace neúčast stěžovatele na ústním jednání cíl řízení ohrozit, když správní orgán I. stupně měl k dispozici řadu důkazů, které spáchání přestupku dostatečně prokazovaly (srov. poslední odstavec na str. 2 až první odstavec str. 4 správního rozhodnutí I. stupně, případně též bod 3 tohoto rozsudku). Ze spisového materiálu současně vyplývá, že správní orgán I. stupně nepovažoval za nezbytné provést výslech stěžovatele, přičemž úmysl navrhnout provedení tohoto důkazu nevyplývá ani z žádosti jeho zástupkyně o odročení ústního jednání. Lze proto konstatovat, že účast stěžovatele na ústním jednání nebyla nutná, přičemž jmenovaný mohl svá procesní práva plně realizovat prostřednictvím jím zvolené zástupkyně. Namítá-li stěžovatel s poukazem na poučení obsažená v předvolání k ústnímu jednání opak (mj. hrozba uložení pořádkové pokuty), nelze než zdůraznit, že předvolání bylo vypraveno a doručeno v době, kdy stěžovatel ještě zastoupen nebyl, čemuž

logicky odpovídá jeho formulace včetně poučení. S ohledem na shora řečené neshledal zdejší soud námitku stěžovatele o porušení práva na obhajobu za důvodnou. Při zohlednění citovaného závěru krajský soud současně správně vyhodnotil, že pro posouzení možnosti konat ústní jednání bez účasti stěžovatele ve smyslu § 74 odst. 1, věty druhé zákona o přestupcích byla rozhodná pouze dostatečnost omluvy jeho zástupkyně, která mohla práva stěžovatele vykonávat za něj.

[27] Před tím, než Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení další otázky, tedy zda bylo možné v projednávaném případě provést ústní jednání v nepřítomnosti (zástupkyně) stěžovatele, považoval za nezbytné vypořádat kasační námitku týkající se (ne)možnosti nahlížení do správního spisu, neboť s přípravou na ústní jednání úzce souvisí. Stěžovatel obdržel předvolání k ústnímu jednání dne 20. 3. 2016. Při stanovení data jeho konání na 31. 3. 2016 tedy měl k realizaci předmětného práva k dispozici 6 pracovních dnů. Jeho zástupkyně s ohledem na převzetí zastoupení dne 25. 3. potom 2 pracovní dny. Stěžovatel, respektive následně jeho zástupkyně tak měli určitý časový úsek, umožňující jim, při zjištění úředních hodin správního orgánu I. stupně, dostavit se v příslušný čas k nahlížení do spisu. Jakkoli lze připustit, že tento časový úsek byl omezeného rozsahu, je třeba jeho přiměřenost hodnotit mimo jiné i z perspektivy délky minimální zákonné lhůty k přípravě na ústní jednání ve smyslu § 59 správního řádu. Pokud jde o stěžovatelem namítané neposkytnutí součinnosti správním orgánem I. stupně, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se závěrem žalovaného, který potvrdil i krajský soud, že nahlížení do spisu účastníkem (jeho zástupcem) není jakkoli podmíněno souhlasem správního orgánu, avšak plyne přímo ze zákona (§ 38 odst. 1 správního řádu).

[28] Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že z hlediska praktického může skutečně být *vhodné*, jak tvrdí stěžovatel, předem daný správní orgán kontaktovat za účelem přípravy předmětného spisu. Nejde totiž o nutnou podmínku realizace nahlížení do spisu, ale toliko o pragmatický postup, kdy nadto chtěl-li stěžovatel nutně takto postupovat, nic mu s ohledem na jím tvrzenou časovou naléhavost nebránilo kontaktovat správní orgán telefonicky s žádostí o přípravu spisu pro další úřední den. Zvolil-li stěžovatel naopak cestu písemné komunikace a „*vyčkávaní*“ reakce správního orgánu I. stupně namísto případné komunikace telefonické, umožňující okamžité zjištění dne, kdy lze do spisu nahlédnout, respektive přímého dostavení se v úřední hodiny ke správnímu orgánu, nejde o neposkytnutí součinnosti správním orgánem, ale o absenci reálné snahy stěžovatele seznámit se s podklady uloženými ve spisovém materiálu. Důsledky z toho vyplývající, tj. tvrzená nemožnost přípravy k ústnímu jednání, tedy nelze přičítat domnělému pochybení správního orgánu, ale toliko přístupu samotného stěžovatele. Jakkoli existence „*online rezervačního systému*“, jehož se stěžovatel dovolává, je přitom irelevantní, neboť bezpochyby není způsobila jakkoli podmínit možnost účastníků správního řízení realizovat právo nahlížení do správního spisu, které jim vyplývá přímo ze zákona. Zcela odmítnout je třeba tvrzení stěžovatele o údajném označení jeho žádosti o nahlédnutí žalovaným a krajským soudem za „*nicotnou*“, neboť tyto pouze shodně konstatovali, že dané právo je založeno přímo zákonem a není podmíněno souhlasem správního orgánu.

[29] Třetí zásadní kasační námitka směřuje k § 74 odst. 1, větě druhé zákona o přestupcích, ve spojení s § 59 správního řádu, a dovozuje nemožnost provést jednání v nepřítomnosti obviněného, respektive zde zástupkyně stěžovatele (srov. body 25 a 26 tohoto rozsudku). Žalovaný ve shodě s krajským soudem zhodnotil postup správního orgánu I. stupně jako zákonný a omluvu zástupkyně stěžovatele nepovažoval za včasnou (bezodkladnou) a podloženou důležitým důvodem. Ze žádosti zástupkyně o odročení jednání vyplývá, že důvodem je „*významně zkrácený čas možnosti přípravy díky státem uznaným svátkům a s tím spojenými dny pracovního volna, ale i čerpání dovolených*“ (odůvodnění žádosti o nahlédnutí do správního spisu), a na něj navazující připravenost stěžovatele a jeho zástupkyně dostavit se na ústní jednání „*po podrobném prostudování obsahu správního spisu a zpracování přípravy na jednání, obhajoby i prověření*

pokračování

skutkových okolností případů. S ohledem na shora učiněné závěry ohledně dostatečnosti lhůty pro přípravu k ústnímu jednání, respektive přístup stěžovatele (a následně i jeho zástupkyně) k realizaci práva nahlížení do spisu, se zdejší soud ztotožňuje s hodnocením vysloveným napadeným rozhodnutím a rozsudkem.

[30] Jednak lze konstatovat, že považoval-li stěžovatel lhůtu od doručení předvolání (20. 3. 2016) do dne nařízeného jednání (31. 3. 2016) za nedostatečnou (jakkoli nesprávně), a to i s ohledem na svůj zájem zvolit si zástupce a na výskyt státních svátků, tedy s ohledem na skutečnosti, kterých si musel být vědom již od počátku, mohl se omluvit z ústního jednání bezprostředně po obdržení předvolání. Stěžovatel tak nicméně nepostupoval, a neučinil tak ani v rámci oznámení o převzetí zastoupení společností JUSTITIA (26. 3. 2016). Svou omluvu, respektive žádost o odročení jednání správnímu orgánu I. stupně zaslala zástupkyně stěžovatele až dne 28. 3. 2016. Nelze ji proto hodnotit ve smyslu § 59 *in fine* správního řádu jako bezprostřední.

[31] Omluvu taktéž nelze považovat za důvodnou, neboť ze shora řečeného vyplývá, že stěžovatel měl dostatečný, zákonným požadavkům odpovídající časový prostor pro přípravu na ústní jednání (viz body 22-24 tohoto rozsudku). Nedůvodnost omluvy dokládá taktéž způsob, jakým stěžovatel projevil svůj zájem o nahlédnutí do správního spisu, jenž byl sice z jeho strany deklarován, ale nebyl doprovázen *reálnými kroky*, které by vedly k jeho naplnění (srov. body 27-28 tohoto rozsudku). Za tohoto stavu žalovaný nepochybil, aproboval-li postup správního orgánu I. stupně, jenž s ohledem na popsany postup stěžovatele provedl ústní jednání na základě § 74 odst. 1, věty druhé zákona o přestupcích, ve spojení s § 59 správního řádu, v nepřítomnosti stěžovatele, respektive jeho zástupkyně. Krajský soud tedy jejich postup zcela správně potvrdil.

[32] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje rovněž se závěrem krajského soudu ohledně stěžovatelem namítaného porušení § 36 odst. 3 správního řádu, když v souladu s ním usoudil, že stěžovatel byl o možnosti seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření se k nim poučen v rámci předvolání k ústnímu jednání, k němuž se však (eventuálně jeho zástupkyně) nedostavil, aniž by se současně ve smyslu shora řečeného řádně a včas omluvil. Sám se tedy svým postupem připravil o možnost svá procesní práva realizovat. Jak dále konstatoval již krajský soud, správní spis nebyl po ústním jednání již doplňován o další podklady. Absentoval tedy důvod pro *opětovné* uplatnění § 36 odst. 3 správního řádu. Citované ustanovení potom nemohl porušit ani žalovaný, neboť, jak zdůraznil krajský soud, ani on před vydáním napadeného rozhodnutí spis o další podklady nedoplnil.

[33] Ze spisového materiálu současně vyplývá, že posuzovaný případ představoval skutkově jednoduchou věc, bez nutnosti rozsáhlého dokazování, protože správní orgány disponovaly dostatečnými poklady pro vydání rozhodnutí (srov. poslední odstavec na str. 2 až první odstavec str. 4 správního rozhodnutí I. stupně, případně též bod 3 tohoto rozsudku). Nelze přitom přehlédnout, že se stěžovatel v žádné fázi řízení, tj. ani v odvolání, ani v žalobě, žádným *konkrétním* způsobem nevyjádřil k provedeným důkazům, ani je nijak *relevantně* nezpochybil. Až v kasační stížnosti namítl neprovedení výslechu policistů a absenci důkazu o dodržení návodu k obsluze při použití rychloměru, aniž by však tento svůj návrh na provedení důkazů jakkoli odůvodnil. Jeho námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu tedy zcela postrádá konkrétní obsah.

[34] Přisvědčit nelze ani stěžovatelovu tvrzení, že nebyl-li mu, dle jeho mínění, poskytnut prostor k obraně v rámci řízení před správním orgánem I. stupně, „*nebylo zřejmé na místě dále věcně rozporovat závěry správního orgánu*“, neboť takový postup by mohl být vůči němu vyhodnocen

negativně, „*a to bez skutečné možnosti obrany ve II. stupni správního řízení*“. Nejvyšší správní soud naopak možnost obviněného uplatňovat v odvolacím řízení nové skutečnosti a navrhopat nové důkazy již opakovaně výslovně potvrdil (viz např. rozsudky ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, nebo ze dne 7. 11. 2012, č. j. 1 As 114/2012 – 27), přičemž je možné pro doplnění zmínit, že prolomení koncentrační zásady v přestupkovém řízení explicitně potvrdil i sám zákonodárce v rámci nové úpravy správního trestání, která však v době posuzovaného správního řízení ještě nebyla účinnou (viz § 97 odst. 1, věta první zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů). Stěžovatel se tedy mylí, namítá-li, že v rámci správního řízení ve II. stupni již neměl „*skutečnou možnost obrany*“. Bylo pouze na jeho vůli, jakou procesní strategii v přestupkovém řízení zvolí. Rozhodl-li se však, že zjištěný skutkový stav žádným relevantním způsobem nezpochybní, nemůže tuto skutečnost následně klást k tíži správním orgánům, které ve smyslu shora řečeného dostaly požadavkům § 3 správního řádu. Kasační námitka je proto nedůvodná.

[35] Za zcela nekonkrétní, a tedy neumožňující bližší vypořádání nad rámec výše řečeného, je pak třeba označit námitky stěžovatele směřující na údajné porušení zásad presumpce neviny a rovnosti zbraní. Na základě shora citovaných závěrů proto zdejší soud rovněž tyto námitky neshledal důvodnými.

[36] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shrnuje, že napadený rozsudek je zákonný, kasační stížnost proti němu podanou proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[37] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením vznikly náklady, které by překročily rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. června 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu